

comand'a asupra armatei, dar intempiara o resistintia atat de puterica, incat iute trebuira a se retrage.

Atunci Wallon pasi la medilocu cu unu altu emendamentu la Constitutiunea *Ventavon*, emendamentu care suna, cumca — „*drepaturile si detorintele presedintelui Republicei le regulédia constitutiunea de la 1848, si cumca — „presedintele Republicei in co'ntigere cu senatulu dissolue Adunarea natională.*“

Acesta propunere inspaimantă si mai multu pre monarchistii cei incarnati, si presedintele comisiunei pentru constitutiune ceru, ca emendamentul să se supuna mai antai deliberatiunei in acea comisiune, ceea ce adunarea si decide.

Marti comisiunea veni cu votulu seu, ca să se respinga emendamentul Wallon si să se primescă testulu original, dupa care numai lui *Mac Mahon* să acorda dreptul d'a dissolve camer'a. Dar facendum-se votare nominala, emendamentul Wallon fu primitu cu 449 voturi contra 249 !

Va se dica: indata ce deputatii cei mai pucinu preocupati de persoane din drépt'a, vediura o data triumfandu *Republic'a moderata*, cu gramad'a i se alaturara !

Peste totu, par' că a inceputu a bate cu totulu altu ventu in *Versalia*, si — monarchistii din centrulu dreptu spunu susu si tare, că in faci'a tienutei atatu de leiale si moderate a tuturor fractiunilor republicane, din anima dorescu a pasi mana in mana cu stang'a.

Destulu că toti cinci articolii constitutiuni fusera primiti cu modificatiuni espresive republicane, si pentru a treia, definitiva primire, se calcula securu la o majoritate pon'la 50 de voturi.

Nu potemu dice de catu : Dómne ajuta !

Budapest, in 4 februarie n. 1874.

Scirile din *Spania* suna destulu de inburcuratice pentru caus'a Regului *Alfonso*.

Reconosciint'a din partea celor mai multe poteri mari — este fapta complinita. *Prusso-Germania* a fost, carea a inceputu si-rula.

De pre campulu lui Marte — incu se respondescu sciri favorabili. Ostirile regali mereu pasiesc nainte si occupa positioni bune; ér *Carlistii* se retrag, — si potu de *Carlistii* in strimtorile muntilor loru.

Dintre generarii Regelui mai bravu inainta *Loma si Morones*, si ori unde se intalnescu cu Carlistii, ii fréca si arunca afară din positionile loru. Dejá se suna că *Pampelona* ar fi degagiată. Este curat, cast cumpona aci generarii tierii din adinsu n'ar fi vrutu a bate pe carlisti, ca să nu triunfe Republic'a ! Tota lumea se mira de esitarea si — incapacitatea loru.

Pararelu merge fain'a despre pactari pentru o impacare amica, spre curmarea versarii de sange. Dar conditiunile puse de *Don Carlos*, a nume ca densulu să fie reconoscute de infante alu Spaniei, să resiede in Madrid si să traga căte 10 milioane de reali pe fie-care anu, să aiba scaunu si votu in consiliul de statu si in casu déca *Alfonso* ar re posă fora succesore, elu se-i urme la Tronu; mai incolo ca oficierii lui toti se fia primiti in armat'a tierii, si tiér'a să recunoscă detoriile facute de *Don Carlos* in strainetate; — aceste conditiuni pe patrioti ii indignedia. Insusi *Serano* se dice că a alergat la Madrit, pentru d'a inpedecă primirea de astfelui de conditiuni rusinóse.

Destulu că — ostirile regali, mai vertosu sub energic'a conducere a lui *Morones*, a generalului mai vertosu republicanu, dar carele sub Republica eră par'ca diochiati, acuma de candu au papusi a de Rege in frunte, inaintara si trantira la pamentu totu ce li stă incale, o bravura batatoria la ochi, in catu dejá mercuria trecuta ele stau facia in facia cu centrulu, cu cuibulu principale alu Carlistilor, cu *Estella*, la care bravul *Concha* acum siesse luni si-a gasit gloriós'a mōrte pentru Republica ! —

Budapest, in 3 februarie n. 1875.

Din Belgradul Serbiei, sub datulu de 1. februarie n. telegrafulu aduse două depesic, ce stau in contrastu — aproape nedescifrabil.

Mai nainte ni spune un'a, că in se u pina, in urm'a unor interbelatiuni forte

suspiciose si drastece, despre unii partasi la uciderea principelui *Mihai Obreron* si iu, din sferele mai nalte, incu ne datu judecatii, — ministeriul a pusu cestiu-ne de increde, si adunarea intréga, in una nimicitate i-a votat u inere de re.

In data apoi vine cea-lalta, carea anuncia, că — in urm'a ne'ntielegilor escate intre ministri, ministeriul si-a datu dimisiunea, care s'a primitu de către principe, ministrii — *Kaljević* dela finantie, si *Pirotsianatz* de la externe — in data delaturandu-se, ér ceialalti continuandu si oficiale pan' la compunerea unui ministeriu nou.

Se dă cu socotela că acesta demisiune a trebuitu să fie urmatu dupa pressiune din afara, anume din Austria si Russia Germania.

Ministeriul acest'a, abia de căteva pucine luni instalatu, a fost unu ministeriu de actiune — chiar si resbelica; apoi prin compunerea pacifica a conflictului intre Turcia si Muntenegru, acestu ministeriu a devenit genante ! — Dar ori cum să fie, secur este aceea, că lucrurile in Serbia nu sunt dispuse spre linisec si stabilitate.

O depesia telegrafica, ce tocmai ni se comunica, ni aréta lista noilor ministri. Duoi remasera la loculu loru din ministeriul de pana aci, *Protic* si la resbelu si *Novacoviciu* la cultu; ér nuoi se numira — cincis, totu ómeni necunoscuti, cu *Stefanovic* si *Danila* de presedinte si la interne; si cu program'a triviale: progresu moderat si — pace.

Budapest, in 4 februarie n. 1874.

Foile magiare — mai tôte ni adusera scirea despre o demonstratiune antimagiara, in templata in sedint'a solena de luni'a trecuta — a Societătii junime romane studișe din Oradea-mare, si inca in presenti'a dlui eppu *Oltea* anu, ca protectore alu acelei societăti. Se scrie, că productiunile literarie au decursu dupa programma, in cea mai buna ordine — pan'la nr. 7; aci de o data se audira siuverări *returniști* si *rumâni* trecutu să intrevina cu potere armata, afandu chiar resistintia din partea turburatorilor de pace ! Dlu episcopu *Oltea* a n'u să fie fost forte in mare neplacere si irritare, si să fie admonitu tenorimea cu energia, ca — alungandu din peptu-si spiritul de partita, să cultivedie buna-intellegere si sciati'a. — Demonstratiunea se atribue „partitei nationali“ contra „partitei de spiritu magiaru.“ — Vai de noi: dar apoi si in reuniunile junime inostru pentru cultura națională — pote să fie vorba de partita de spiritu magiaru ! ? ! Ei dar — déca spiritul magiaru pote să aiba locu in reuniunile romane literari, óre in reuniunile pentru cultura națională magiară — ce felu de spiritu va si acasa ? ! Nu faceti, domniloru — betrani si teneri, nu faceti din reuniunile pentru cultura romana națională — arene de lupta politica ! —

De altmintre noi asteptam reporturi directe mai la muritorie despre acea intemplare. —

Viena, in 3 februarie n. 1875.

Dupa informatiuniile ce primim nu numai noi, ci si foile publice, sub datulu de 23 si 24 ianuarie a. c. Msa Imperatulu a subserisu mai multe pré nalte resolutiuni, prin cari se regulédia, resp. se imbunatatosc lefele si peste totu provisiunile clerului nostru in Bucovina. Despre un'a tacu actele, adeca despre vr'o ameliorare a stării archiepiscopulu, si metropolitului; apoi noi totu nu credem, că aceea să se fi trecutu cu vederea; căci precătu se scie, rangulu episcopului nostru de Bucovina s'a redicatu, si asi si partea onerosa a oficiului seu a crescutu, ér in utili este dora totu cum a fost, seu — că aci se pastredia vr'unu secretu. Si d'acestea s'au mai vediutu

Amintim aici in totale sumele de nou'a dotatiune pentru diferite grade ale oficiului preotescu; premitemu că la tôte lefele in locurile centrali, pon' la diaconu si contor, sunt adause inca ceva *subsidiu de activitate* („Activităts-Zulagen“) cari de la 100 fl. se urca

pon' la 400. Noi vom dă intréga dotatiunea intr'o cifra.

Archimandritul diecesanu, pe langa cuarteriu liberu in residintia, i s'au regulatu 4000 fl; la 4 asestorii referenti consistoriali, dupa grade: 2350, 2550, 2750 fl; actuarului consistoriale — de la 1350 — pon' la 1550 fl. la 3 oficiali căte 1100—1200 fl; — protopopiloru intocmai casi asessoriloru consistoriali; la 2 predicatori — ér dupa grade, dela 1700—2100 fl; diaconiloru căte 750—950 fl; cantoriloru căte 600 fl; — prepositiloru din cele trei manistiri *Putna*, *Dragomirna* si *Sucevita* — căte 1600 fl. —

Congru'a parochiloru este normata cu 700 fl. pentru cei dantai 10 ani ai servitiului, de la 10 pon' la 20 — cu 800, ér de aci mai de parte cu 900 fl. la anu; dar parochii din locurile principali — *Cernăuti*, *Sighetu*, *Suceava*, *Radanti* si *Campulungu*, vor mai primi si căte unu adaus de 200 fl. pe fie-care anu. Administratorii parochiali si cooperatorii la tiéra voru avé căte 500 fl. la anu.

Se intielego, că — nu regimulu, carele regulédia, nici nu statulu cislaitanu, ci fundulu religiunari romanu alu Bucovinei va plati.

In fine un'a si buna. Statulu si-a mai rezervatu si incargere disciplinaria asupra portarii preotilor nostri; dreptul de a li controla tienut'a politica si de a-i pedepsi pr'n impedecarea intrării in lefa mai mare.

Diet'a Ungariei.

In sedint'a casei representative de veniri, la 29 ian. n. a. c. dupa cele formali se presentara unele petituni — cari se strameza comisiunii petitiunatorie — si apoi urma ordinea de di: continuarea desbaterii generale asupra proiectului de bugetu pro 1875.

Primulu oratore fu *Paulu Senney*. Aceasta premite, că politica ce se vede expresa in proiectulu de bugetu nu numai nu este manutinória, dar e chiar ruinatoria, deorace regimul cérea a aduce ordine in finantile cele destramate ale tieri mai antainu nu prin punere in prassa a tôte reducerile si economisarea possibile, ci numai prin cratiarea de sume vagatele si ne-insemnate, ér a dou'a fantana *Montenegrin* de crisea *transilvania* o circa in rediearea dărilaro. Mai adauge aci că faptele regimului actuale denunța lumei nepreoccupate acea trista imprejurare, că acestu regim nici nu dă ponderositatea trebuintiosa cestiu-nii de a aduce cass'a statului in ordine. Oratorele in se si-dă spresiune convictiunii, că relele — de cari e bantuita astazi tiér'a, vor se o ruinedie totalmente, daca se va mai amenă delaturarea loru chiar si numai unu anu.

Facia cu acestea accentua, că pétr'a inteleptiunii, pentru vindecarea ranelorui patriei, este de cautatu in delaturarea sistemei actuali. De aceea intóna că mantuire se poate asteptă: antaiu prin schimbarea catu de cu-rendu si radicalmente a sistemei de guvernare, si in legatura cu ast'a prin impunicarea cea numai possibile a speselor; a dou'a prin aredicarea venitelor statului, temple-se ast'a incatua chiar si prin dări noue, dar nici decătu prin dări ce pestrecu potinti'a de a-le plati cotatiunii; si a treia prin introducerea de institutiuni cari se marăscă potinti'a de a solvi cestatiunii contributiunia. In aplicarea combinata si dupa unu planu a acestoru trei principie crede vorbitoriu deci, că jace poterea vindecatoriea pentru Ungaria; in aplicarea unilaterale seu siovareea executatorilor in se afla oratorele ruini a totale a tieri.

In urm'a estor'a se apucă de desvoltă aceste premise.

Mai antaiu se splica, că prin schimbarea sistemei nu intielege pactul dualisticu de la 67, care este basatul pe sanctiunea pragmaticea si carele este garant'a principale a nedependintici magiare; asemenea intóna că schimbarea ce doresc si o afila de necesaria a se face in sistema, crede că numai pe cale constitutionale, parlamentaria, pote să se face. — Prim'a pedecea aci o afila in se insusi parlamentulu, căci fiindu pre multi deputati, in unu tempu de căteva lune, nu potu face mai nimica, deorace petrecu temporu totu in dispute secc; de aceea se pronuncia pentru micsiorarea numerului deputatilor, pentru scarirea diurnelor si pentru stabilirea unui ciclu electorale de 5 ani. Aceste

reforme le doresce, pentru de a procură parlamentului potinti'a de a lucra si de a sta bili. — Se pronunția do aci apoi si pentru reformarea casei nagnatilor, unde să aiba intrare nu numai cei cu dreptul istoricu, ei să se păta deschide locu pe bancile tablei boierilor tootoror patriotilor indi estrati cu esperintie si sciintie si incarcati de merite pentru patria. Pentru ca parlamentul să păta lucră mai multu, doresce ca să se in-drepte regulamentul casei, ér deputatii, si chiar poporul, să se grupde in partide conduse de principie ! — Dupa acestea aréta, că zelulu pre mare a facutu de s'a trecutu in tôte institutiunile mesur'a potintie. Astfelui s'au redicatu o multime de ministerie, de deregesterie si de judecatorie; s'au intrebuintat mai tôte venitole statului pentru institutiuni, si de aci acestea au trecutu de unu articolul de lussu; s'au creatu legi, cari nu corespundu nici intereselor de administratiune nici aplecărilor autonome ale comunelor, căci acestea nu potu să-si regulede afacerile dupa prescrisele legilor, de ora ce poporul nu e inca capace de a corespunde cercului de activitate prescris in legi; s'au stersu legea de usura pre rapede si foră a se fi luatul măsuri de a scuti poporul de abusurile ne-induratori cametari; s'au neglesu peste totu aducerea de legi, cari să imbunatatișca sora-te materiale a poporului. Aceste triste imprejurari aréta, că a lipsit guvernatorul de pana aci o sistema bine combinata pentru a guverna tiera, si daca mai e respectu facia de drepturi, acésta e de atribuitu nu legilor, ci instinetului de dreptate a poporului.

Trece apoi oratorele să arate, că — cari sunt principiile fundamentali, pe cari să se basdesie sistem'a, ce are să sustiena Ungaria si să o consolidie. Elu cere mai autaiu să se respecte peste totu dreptulu, si să se păte grigia, să se respecte si să se nainteze intr'o forma interesele tuturor naționalitătilor locuitorie in Ungaria; și se sustiena autonomia in comitate; și se măsuri dreptate cu aceiasi măsura fie-carei naționalităti si fie-carei confesiuni. Facia cu acestea inse doresce ca să se eserice cea mai mare asprime contra celor ce ar calcă in petiōne interesele statului. Apoi accentua că a dou'a directie in sistem'a de guvernare să fie micsiorarea personalului de deregesteri de pe tôte terenele, căci tiér'a e sermania si materialmente si spiritualmente, si apoi poteri alese si plati bine, si daca vor si mai pucine, vor se medilocișca o administrare si justitia mai acurata si mai promita. Mai accentua că pentru stabilitate si responsabilitate ar fi forte corespondientii si se denumescă si deregesterii municipali. Analisédia apoi că prin micsiorarea deregesterilor se va mediliciu nu ne-insemnat cratiare in cass'a statului.

Dupa acestea trece la alu doilea principiu, la immultirea venitelor statului. Elu afila de gresita directiunea unilaterale, de a ajută cassei statului numai prin redicarea dărilaro, căci prin acésta se vor immulti numai restantierii si se vor necesita să nu solvăsca darea nici cei ce o plăti pan' acuma.

De aca doresce, ca să se ajute mai antai cassei statului prin intrebuintarea cea mai intelepta a bunurilor statului, prin delaturarea privilegiilor de a produce tabacu si a sapă sare etc.

In urma accentua că pentru validitatea principiului alu treilea, ar trebui să se începe portretari pentru redicare valutei, pentru revidirea convențiunilor vamali si comerciali; apoi trebuie ingrijit să se nainteze interesele comerciale si să se scape poporul de asupririle usurarilor. Prin tôte aceste institutiuni crede că se va redică potinti'a cestatiunilor de a solvi darea si de a aduce sacrificie statului.

Si la fine, prelunga tôte că guvernul actual nu căreaza a ajutora cassei statului prin schimbarea sistemei de guvernare actuala, nici prin immultirea venitelor statului afora de dări, nici prin ajutorarea cestatiunilor de a poti plati dările, — totusi se dechira că primește proiectul de bugetu ca base a desbaterii specialei. —

D. Irányi aréta că ruin'a Ungariei, din tôte punctele de vedere, se datează de candu cu pactul dualisticu de la 67. Dupa aceea se pronunția contra proiectului de bugetu, căci de o parte este basatul pe pactul de la 67,

Suplementu la nrulu 6 alu Albinei din 26 ianuariu/7 fauru 1875.

Saculu, Carasiu in 23 ian. n. 1875

(Rectificare.) In Nr. 1 alu stimatului diurnal „Albina,” aparț una corespondinția de langa Lugosiu, cu dat. 20 decembrie 1874, subsemnata „Unu martore,” ce atingo alegerea de notari in Ciresiu-Timisiu, in care privintia mi se imputa, cumca asi fi comis abusuri si nelegalităti cu ocasiunea acelei alegeri.

Dreptu rectificare vinu a deslucr pro scurtu urmatorie:

Diua de alegere fiindu prin concursu publicata in sensulu legei, s’au pus in competitia 5 individi; deci censurandu-se re cursele respectivilor competinti cu ocasiunea alegerei, recursulu lui Partenie Pesteanu s’au respinsu din caușa, că densulu nu a aratatu prass’ a necesaria de unu anu. Vediendu parinte I. Ignatou, cumca Partenie Pesteanu nu se candidă, s’au sculatu dela măsa, unde siedea ea barbatu de incredere, si s’au indepartatu dela loculu de alegere cu cuvintele: „la o asiă alegere nu voru să participe.” Si asiă, nu dupa cum se exprima numitulu unu martore, că „unii au protestat, era altii s’au indepartatu dela loculu de alegere,” ci numai respectivulu Domnu preotu s’au indepartat, voindu a nimici cu aceea actulu de alegere.

Totusi acesta purtare fara socotela a d-lui preotu I. Ignatou, nu a facutu nici o esplosiune la membrii comitetului; unde densulu nu are nici căta incredere, ci alegerea a decursu in cea mai buna ordine, si resultatulu fu, că Aleșandru Vasile intrunt majoritate absoluta pentru postulu de notariu.

Mai departe mi se imputa din partea acelui unu „martore,” că socotelele chiar din notariatulu de sub intrebare nu sunt revedute de candu sum pretore, ma nici preliminariile pre an. 1875 nu suntu inca per traptate,

Mi-pare fără reu, că domnulu corespondinte intitulat „Unu martore,” care se vede a fi unul dintre carturari, e asiă de malitosu de cutădă a seduce pre publiculu cetitoriu cu ne-adeveruri si calumnii de feliul acesta, unde socotile pana inclusive 1872, sunt tōte revedute prin esactoarele comitatensu, era cele din anii urmatori cadu sub sforă de aptivitate a representantiei comunali, precum si preliminariile, si nu au a fi pertrapatate de judele cercual; — prin urmare totă vină in privintia acesta cade pre reprezentantia, si nu pre mine.

Deci dechiaru pre falsificatorulu adeverului de calumniori, recomandandu-ică in viitoru sè nu mai preocupe pre publiculu cetitoriu cu calumnii si ne-adeveruri de feliiul acesta. —

Ladislau de Szende,
jude cercualu administr.

Sabiu in 31 ian. n. 1875.

(Rectificare.) La telegram'a espedata din Sabiu Albinei si publicata in nrulu 4 cu subscirierea „Mai multi teneri,” mi-iau libertate a reflectă in numele meu si a altoru domni, (cu familie,) — cumca aceea este esagerata, ca sè nu dieu — cu totul nebasata; de ora-ce la prim'a representatiune a d-lui Popescu, a fost de facia nu numai totă inteligintă romana din Sabiu si juru, si chiar si o parte insemnata din popor. — Subscrissulu ca martore ocularu la prim'a representatiune, vediendu teatrulu relativu asiă de plinu numai si numai de Romanii, a semit u mare bucurie, convingendu-se, ca cu ce caldura au imbracisiatu toti Romanii Sabieni atâtua din cleru, cătu si din mireni-Târla romana. Daca insa la a dou'a representatiune „Tunsulu din Romania,” nu au fost familie romane asiă bine representante, atunci — vor ierta domnii Telegramei, daca li-o spunu, că adeverat'a causa nu este indiferentismul inteligenției de aici, ci succesulu celu nesatisfactoriu alu primei reprezentatiuni.

Domnii juni judece mai rece, si — caușa a escelarii priu absentia nu a fost aceea ce presupunu domn'a-loru. A intră într'o critica speciala, pețru d'a arată pareră de totu subiectiva a acelor juni, astu astadata din multe puncte de vădere neopportunitu, avisandu pre respectivii domni, că sunt pre cale greșita, daca socotescu că astu-felu vor inaintă cultur'a si propagă binele națiunii noastre. „Sapienti sat.” —

Margineanulu.

Pesacu, in Torontalu 17/29 ianuariu 1875.

(Rectificare.) Prē stimate Dile Redactoru! Condușu de semintu umanitatei si dreptății, vinu prin acēst'a a vicec ospitalitate in pretiniția „Albina,” spre a chiarifică unele puncte aduse in nr. 3 alu acestui stimatul diariu, cu privire la scaunulu protopresbiteralu din B. Comlosiu, serise de unu Domnu, care pe semne se vede a fi mistificat de unii elicișii din B. Comlosiu, șomeni — ce se conducea numai din malitia si invidia cătra dlu Protopopu V. Sierbanu. Este, dupa mine, o cutesare șorba, a est in publicitate cu afirmarea, că in protopiatulu B. Comlosiu de 6 ani, decandu esiste statutulu org. de felin nu s’au tienutu, ba nici nu s’au constituitu scaunul protopresbiteralu!

Pentru ca onoratulu publicu cetitoriu sè nu fie sedusu si iritatu prin astfelui de scornitura, eu ca unulu ce me aflu in acestu tractu, si sum in pusotiu a deslucit adeverulu, grabescu a aduce acestea:

In anulu 1870 s’au efectuitu organizarea consistoriului diccesanu, conformu prescri selor statutului org.; totu atunci si scaunele protopresbiterali, ca foruri de prim'a instantie si adeca si celu din B. Comlosiu s’au constituutu, si la acest'a alu nostru s’au alesu urmatorii de membrii scaunali: Paulu Fizesianu, Ioana Grozescu, Iul. Bogdanu, Stefanu Opreanu, Teodoru Tempa, si Gavrilu Georgieviciu; fis calu: Teocar Lazarini, ér notariu: Subscri sulu si Iul. Grozescu. — si tocmai pentru că am portat u acesta sarcina onorifica trei ani, me sentu in dreptu a vorbi in meritulu acesta. Siedint'a antaia s’au tienutu in 25 mai st. v. 1870; a dou'a in 15 iuniu v.; a trei'a in 27 iuliu; a patra in 27 aug.; a cincea in 10 sept., a siess'a in 30 oct.; a sieptea in 26 noiembrie; a opt'a in 28 decem. 1870.

Apoi — este acesta anomalia? abusu? anarchia? Acuma binevoiesca dlu corespondinte din Aradu a es in publicitate cu propriu, intregu nume, deca pôte sè mai apere ceea-ce a afirmatu, cu totulu falsu.

Ar fi supremulu tempu, ca On. Redactiune sè mai incete cu atacuri personali, mai vertosu asupra pretilor, pre cari ii ataca intr'unu modu fără batatoriu la ochi, ca si candu preotimea peste totu luata, numai in abusuri ar traia, si ar comite totu la criminalitate. — Atacati unde aveti dreptu de a atacă, inso mai cu moderatiune, deorece nici a diecea parte ce se publica despre abusurile pretilor nu sunt adeverate si constatare, precum sciu că a-ti avutu ocasiune a ve convinge despre mai multe casuri. —*)

Bine scie On. Redactiune, că preotimea mai multu a saerificat la tōte intreprinderile nationali, si totdeaun'a a venerat si stimatu pre barbatii devotati causei nationali, inse decandu a intratu statutulu organicu in vietia, a remasu preotimea de scandalulu „iranilor;” pretilu e a cincea rōta la caru; ma ce e mai multu, si proletarii au inceputu prin foile nationali a ne denunciatu, si On. Redactiune pre multa incredere dà la astfelui de șomeni.**) Voiu sè aduec numai unu caușu concretu. Dlu Balanu fostulu notariu in B. Comlosiu, nu sciu de unde a capatatu astăveră o norma stolara, cu carea s’au incercat a corumpere poporulu, ca sè nu dñe la preotime birulu etc. si a alarmat u tota comun'a, panacea in fine si poporulu a vediutu că ambla a

*) Este celu mai deplinu adeveru, că — uneori ne-am convinsu despre atacuri ne-intemeiate, pre cari apoi ne-am si grabit u a le desavărumu cum se eade; dar tocmai asiă de adeverat u, că de o suta de ori ni s’au imputat u cumca — crutiāmu pre multu abusurile preotimei. Cu tōte acestea, noi nu cantăm, ba de 100 de ori punem la o parte atacurile, poma candu vinu de totu grăse. Apoi — deca o data neam ingagiatu a sterpi abusurile si nemoralu din poporul nostru, pentru binele nostru, — cum niam pot face detorinti a, ignorandu pururiu cele ce ni se comunica din poporu despre abusuri si nemoralu?! De altintre nime sè nu se mire că tocmai preotimea este la noi mai greu judecata; este lucru firescu, căci — ea occupa cea mai insemnata rolă in poporul ei de la ea s’au astăpetat mai multu, si din partea ei dore reulu mai tare! Critică — este, să credeti, si pentru binele ei. — Red.

**) Ni pare reu, de acesta credintia despre noi. Nu avemu unu corespondinte proletariu; er cei-ce intrevin in contra protopopului Sierbanu sunt dintre cei mai distinsi barbati ai nostri din locu si prejurul. — Red.

nemic'a — Si acestea tōte le-a facutu dsa — nota bene — ca teologu absolutu, unde adeca adi-mane si densulu si astăptă fericirea in cleru. — Nu fù destulu că a abusat in comun'a sa, ci s’au incercat si pe la noi a agită prin nisice șomeni selintiti de minte. Apoi ce se vădi! Sciti dical'a romanului: Ce strica unu omu foră minte, nu potu dregă dicee cu minte! Asiă s’au si in templatu, a irritat fără multe spirite. Candu a venit u templu sè adunămu birulu, multi dintre poporenii s’au ascunsu, ce nici candu nu s’au mai intemplat; era unii dintre eei mai cu avere, s’au improativitatu a dă, dicendu, că nu-su detori a dă, si noi s’au ne cautămu dreptulu nostru, căci de buna văia nu voru dă. — Dreptulu nostru l’am esoperat u locurile competitinti, ea-ce insa inca nu a fostu de ajunsu, ci in sine densii si la comitatul s’au adresat cu intrebarea, că ore avemu noi dreptu a pretinde birulu! — Diece ani fuserem in pace cu poporul, dara acuma prin intrigile unui teologu absolutu s’au escatu conflictu in comună, intre preoti si popor. Apoi vedeti si aici, că cine abusă? Deci dicu mai odata, că astfelui de șomeni nu merita atâtă recunoșinta din partea onoratei Redactiuni.***)

Acuma se revinu pucinelu la critica, la socotele bis. Aici inca s’au facutu unu afiuntu pre essageratu dlu Protopopu din partea Redactiunei. De si nu sum competitinti a respunde in caușa acesta, dara spre a linisci spiritele unora, cari se intereseda de caușa, voiu numai s’au dău parerea din ce caușu nu s’au substernutu ratiociniele bisericesci din acestu tractu de atât'a timpu venerabilul Consist. diecesanu. Dupa opinioanea mea individuala, etă ce ar fi caușa:

Pana-ce domnii — Protopopi erau imputericitu din partea venerabilului Consist. in totu anulu a merge prin comunele bis. ale tractului pentru revisiunea ratiocinielor bisericesci, a protocolelor matric, etc. etc. era fără bine, eeu putinu in partile năsre, căci astfelui socotilo erau toldeau a la timpu gătă, si dupace protopopulu le aflatu tōte in rendu, luă cu sine copie, si le transpunea la ven. Consistoriu, spre saprarevisiune. Acuma, decandu cu normativele consistoriali din 4 fauru 1871, in cari s’au dispusu, ca s’au se alăga licidatori pentru revisiunea ratiocinielor bis. in loculu domnilor protopopi, mai reu s’au incurcatu caușa acesta, ba in unele comune cu totulu s’au negritu, dupa cum chiar si ven. Cons. s’au incredintat. Multi adeca dintre domnii — licidatori, denumiti pentru efectuarea acestei afaceri momentose, inca n’au lăratu nimic'a, ba unii au si resignat u de la chiamarea acesta onorifica, — si asiă anomalia este credut că mai multu se pôte atribui dloru licidatori negliginti, decătu dloru protopopu. Comitetele parochiale inca cam anevoia si-implinesc detorintele facia cu autoritățile superioare bis. si comitetele parochiale ar trebui trase la respondere. — In fine potu ascurat, că s’au facutu dispuseiuni in caușa acesta si la scaunulu protopresbiteralu. —

Andreiu Fizesianu,
parochu si membru scaunale.

Din Torontalu 19/31 ianuariu 1875.

(Spre justificare.) Noi „cei mai multi“ din nr. 93 Albinei, — de si nu suntemu caușa li place polemă, dar ca atari, carii am luat u initiativă in cestiunea abusurilor cu banii bisericesci din B. Comlosiu, si dupa-ce dlu referinte consistorialu P. Petroviciu in nr. 2 ne-a datu responsu chiarificatoriu, — unde ne atinge si pre noi, — ne tienem in dreptatită a ni face observările năstre; deci ne rogăm a ni dă putinu locu in pretiuita „Albina.“

Dnulu Petroviciu nainte de tōte si-d’i esprisne parerii de reu, că noi cei mai multi, nainte de a denunciă gravaminile folorul competitinti, adeca consistoriului oparochialu, nu am pregetat u colindă la organele straino, antagoniste cauzelor năstre nationali. Aici si noi, nainte de a trece la obiectu, avemu

***) Dar — unde am crutat u noi vr'o data pre turbatorii de pace si armonia intre popor si preotime? D’alta parte — cine ve indreptatisce a supune, că cele publicate in „Albina“ provin de la dlu Balanu? — Red.

să-i refiectămu d-lui referinte că deca apretiuă mai bine corespondinti a năstra, de secur ar fi aflatu că insuviatiile aduse in „Temesi Lapok“ si „T. Zeitung“ nu „noi,” ci membrii sinodului parochialu le scosera la publicitate contra d-lui protopopu Sierbanu si cumatului seu Bogdanu; mai de parte totu acolo a potutu astă, că „noi,” ca amici si cunoscuti ai protopopului, nu pentru a compromite si defaimă pre cei agravati, ci chiar din detorintia fratiesca, ca credintiosii bisericei, pentru de a salvă onorea protopopului nostru ageru trasa la indoieala, am luat cuventu, cerendu dela dsa desluciri si justificare in publicitate.

Facandu acesta observare spro linisirea d-lui referinte, avemu se spunem, că scimus, precum noi, asiă si membrii sinodului parochialu — fără bine, unde este de a se denunciă si cere remodiu contra abusurilor de acesta natură; scimus care este locul competitinti, scimus că antaiu chiamat este Ven. Consistoriu; — dar candu aretarile la acestu foru nu au rezultat, buna ora ca in acestu casu, — ce este de facut? nu ore se cuvine a lăua refugiu la publicitate? ... Fie dsa convinsu, că membrii sinodului in acestu meritu si-au facutu detorintia la templu seu, inca atunci, candu s’au latit u fără a despre abusul d-lui protopopu, nu numai in scrieru, ci dupa ce prin estrasul dela cassa de pastrare din Timisiéra s’au convinsu pe deplinu despre faptu deplinita, si dupa-ce dlu protopopu la repetite provocări nu a voit u dă deslucirii in meritulu elocărui banilor, — chiar prin o deputatiune in persona s’au presentat naintea Capului Diecesei, cerendu eu intetire, pontru molcomirea spiritelor iritate, investigarea caușo, — dar durere, a trecutu in pace anulu 1873, 1874- fora rezultat; si acumu vine dlu referinte a ni spune, că „Veneratul Consistoriu nu s’au facutu aratare seriosa, autentica!“ Ore deputatiunea si plansore predată Episcopului diecesanu — nu cu una subscrisere, dupa cum poftesce dnulu referinte, ci celu putinu cu 40 de subserieri, nu este actu legal, seriosu, autenticu? Si fiindu acesta stare lucrului, ore a fostu necorrectu pasiul de a cere deslucire pe calea jurnalisticei?

Mai departe dnulu Petroviciu, de si afirma că nu voiesc a se geră de advocation a părții atacate, marturisesc cu tōta sinceritatea, că la o excursiune a sa, a scontrat cu cassa bisericescă din B. Comlosiu, a revedutu socotile si a aflatu tōte in ea mai buna ordine, — foră inca ca s’au spuna apriatu ceva de sum'a de sub intrebare, adeca de cele 10,000 fl: — aflatu urmă acesteia? vediutu libelele? sunt ele induse in socota seu ba ?? Totu acesta marturisesc si despre Ecica; pe candu din Nr. 3 alu Albinei vedem, că a intrat planșore grea la Consistoriu pentru banii defraudati in atesta comuna. Si ore cum de nu a aflatu dnulu referinte acestea la revederea socotilor in ambe aceste comune? —

Si acuma s’au treceu la deslucirile justificatorie a d-lui parinte asesore Bogdanu. Dsa ne caracterisdeia de șomeni depravati, calumnatori etc. Ei, dar totu atunci in faci a unui consistoriu plenariu recunoscă, că — impreună cu cumatul Dsale intru adeveru sum'a de 10,000 fl. pe care proprietarii, resp. comitetul bisericesc o depusese in cassa de pastrare din Timisiéra, o au redicatu si transpusu in alta cassa, foră a cutesă s’au atinga cu unu cuventu, că ar fi avutu dreptulu, ar fi avutu imputericirea cui va spre acesta; nu altcumu recunoscă si aceea, că libelele se conserva la donsii, er nu la biserica, la cei competitinti: apoi judece acum onoratulu publicu, esto ore insuviatiunea membrilor sinodului, redicata contra d-lui protopopu, calumnia — atunci, candu cumatul Dsale recunosc faptu de implinita; si prin urmare: insuviatiunea nostra a celor „mai multi“ facuta in Nr. 93 alu Albinei de anulu trecutu, fostă cu cale si temei, să nu nu?

Noi nu am afirmat că dnulu Sierbanu ar fi defraudat banii bisericei, ci vediendu onoarea Dsale expresu atacata, am voit u să-i facem servitiu — si lui si scaunului seu, dandu ocasiune, ma chiar necesitandu-lu de a se rectifică, ca ce de ar fi facutu, ne-am si fostu indestulat pe deplinu; pe candu d’alta parte ii ascuratam pre domnii Bogdanu si Sierbanu,

că ne așteptăm la unu respunsu mai onoricu. Să fie densii convinsi, că pre noi nici cанду nu ne-au durutu dintii dupa acel 10,000 fl; pentru că noi nici cанду n'ām fost în pusețiunea d'a papă acelle 10 mii de florini; astfelu de dorere de dinti de secur numai la Dniileloru acasa se va fi sentit, ér acuma dorerea va fi si de masele, căci debui se redē acelle 10 mii, ce de nu luāmu noi cuventul, cine mai scia intemplă-se, si — cанду se intemplă?

Dnulu Bogdanu, ca omu de omenie, de ce nu a descoperit acelu adeveru, că cu cele 10 mii bani bisericesci, ce cu ocașia unei inființării cassei de pastrare din B. Comlosiu le-au scosu din Timișoara, santicile loru s'au facutu membri fundatori ai cassei de pastrare din locu, de unde apoi lumea din locu si de prin prejuru — tiene un'a, că — afara de cele 11 percente, se inpartiesc si din venitul curatului institutului, ce dupa aceasta suma pe fiecare anu face celu putinu *un'a mieu de florini*, éra pe 3 ani sum'a de 3,000 fl; *către cari dandu dela* parcente 400 fl, pre 3 ani 1.200 fl; — éta căscigulu din fapt'loru; ér acum perdiendu in totu anulu 1.400 fl, éta durerea cea mare de dinti !!

Balanescii au voit u numai să faca pere-mere cu banii bisericesci, dupa dicerea dlu Bogdanu, si — suntu omenii jafuriloru; — Dnii Sierbanu si Bogdanu totu din acea suma să fie facutu capitalu in pung'a loru, si — sunt omeni de tota cinstea, *protopopu* si parochu si esore. Ddieu să ni-ii tieni ! —

In fine, noi am cerutu dela Dnulu protopopu desvinovatire, deslucirea mantea publicului celu mare romanu, si éta dlu *Bogdanu* nu s'a sfatu, pe acest'a, opinionea publicistică, a numi „*teritiie*“ ! Unu pro-popu romanu, unu parochu crescutu si ustienutu si acum cu prescur'a poporului romanu, să se dechiarare in publicu cu astfelui de vînto ! ! Dar cine cunosc pre acesti demnii bisericesci, cari s'au dechiarat, ma angajatul chiar, *scol'a noastră confesională* a ose de comunala si simultana; naintea căra totu ce este romanu, este ignorat, este quisitu, — cine scie acost'a, de buna séma nu se miră de expresiunile citate. Déca ar mai fi de mirat, apoi e: cum densii mai manca mai de parte prescur'a romanescă, acea oscura din carea facu obiectu de risu si atacura ? !

Spre caracterisarea acestor domni mai vesece, că densii la toate nasuintile dlu inspectore cercualu de scole, carele pana una de trei ori s'a infatiosiat — pe spese sale proprie, in acesta comuna, pentru de a diloci deschiderea mai a unei clase, precum pentru de a deschide concursu la statuineană etiatoresci vacante de trei ani, totdeaun'a a tu impedecat in lucrare prin aceea, că dlu *protopopu*, *ca presedintele Comitetului parochi*, de si a fostu rogatu destulu de timpuriu, si o data nu a adunat Comitetul; de de pe langa tota bunavointia dlu Inspec-tore, caus'a concursului pana in diu'a de astazi a remas balta; éra cu scol'a de a Il-sa, abia a succesi a face unii pasi, na la realisare insa — cine scia ce va va fi.

Acum dara dupa ce a intrat la venitul Consistoriu si a dou'a acusa, vode-vomu, si se vor aplică remediele cuvenite contra osantiloru si negrigintiloru de oficiu. Noi așteptăm, că spre linisirea spiritelor iritate, pe calea acestui pretiuitu diuariu să se buca la publicitatea measurele luate in acestu orantu; precum de alta parte — așteptăm, cu pre acesta cale si rectificările ce dora s'ar te face coloru mai susu aduse de noi. *)

Totu „*Cei mai multi*“ din nr. 93.

Hodoniu cōtul Temisiu, dec. 1874.

In numerulu 91 alu „Albini“ cetiramul tu acea plansore a comunei Hodoniu, cu area dens'a fatia de cele petrecute pe la noi, situatiunea ei fatală, si-redică vócea si in *Temesvarer Zeitung* nr. 291, provocandu pe antist'a suspinsa dela oficiu, ca să se dechiară justificare pe calea publicitathei asupra causei si suspendare.

*) Totu candelu acestea se puneau sub titlu, si sosi unu respunsu mai lungu alu dlu protopopu, pre care cu vom lipsi a-lu publică cătu mai curențu; si asiā lumen'a cauta — totu dora se va gasi si buba dora se va vindecă ! — Red.

Pentru ca si publicula celu strainu care nu citoște foile nōstre nationali, să aiba oca-siune a cunoscere abusurile si nedreptățile ce ni s'au facutu, am respunsu si la provocarea din „*Temesvarer Zeitung*“ in „*Temesi lapok*“ nr. 295 si nu pregetămu a responde prin bunavointia onoratei Redactiuni — si in stimat'a nōstra „*Altina*.“ Déca este ca să aretăm cau'a séu cause *fundate*, apoi Dieu — nu am sci, ce să respondem ; pentru că de acesta nu esistu, vom enară dura simplu cele intemplete.

1. *Suspensiunea judeului si a cassariului*. Este adeveratu, cumca dlu Emanuilu Takács, in lun'a lui martiu 1874, esindu in comun'a Hodoniu, improvist in periodu straordinariu visitarea cassei si a granariului comunala. Ni paru de locu la incepere lucru suspiciosu si siodu; căci inculpă pe cassariulu, pentru că concerde cheia granariului comunala, sub timpulu deprindorci sale cu agende private — judeului comunala spre scopulu adunării de bucate; ér pe judele lu-trase la respondere că — de ce primesc densulu acesta cheia? Amb'i se justificara cu aceea, că — pentru toate venitele si erogatele — impreuna sunt respondiori, că asiā dura ori care dintre ei, in casu de morbu séu absentia, are dreptu a incassă si a platī bani séu bucate. Pretorele nu bagă in séma acést'a, ci ceru cheile cassei si a granariului; dede apoi mandatu judeului, ca in momentu să chiamă reprezentantia comunala ; se adunara deci vi'o 8—9 membrui, si in facia acestora se deschise laud'a baniloru, se numerara toti banii, ce se aflau, in un'a si aceeași lada, dar in despartituri separate, apoi se măsurara toate bucatele. La contributiune se aflatu eu 5 fl. v. a. mai puinu, la aruncatur'a comunala cu peste 8 fl. v. a. mai multu ; éra bucatele se constatarea foră defaptu. Cassariulu si judele dedera deslucire la bani, că pastrandu-se aceiai toti intr'o lada, usioru se potu amesteca, altcum — defectu nu este, ér 2—3 fl. la aruncatur'a comunala provine din diumetăile de cruciari. Dlu pretore ignoră si acesta deplina deslucire, si dechiară mortisius, cumca cass'a a aflat'o in defectu ! !) Acesta este faptu, si ori cine pricpe, ce va să dica defectu — deficitu, candu se pastrădă banii in unulu si acelasi scrinu, desi in despartite fiocuri, va pricpe că, ce pretestu slabu a aflatu aci dlu pretore, judeul ni si cassariului ! ! Delocu deci dlu pretore luă protocolu si enunciă celor de facia 8—9 reprezentanti, cumca judele si cassariulu *pentru defectu in bani* *) si pentru cheia granariului, sunt suspinsi dela oficiu ; apoi provocă pe cei de facia, ca să propuna trei candidati spre suplinirea de jude si de cassariu. Nota bene : Reprezentantia comunei consta din 24 membrui ; la veri ce consultare meritoria reprezentantia trebue corchiamata in intilelesulu legilor — cu 24 ore inainte ; aci neci conchiamare legale, neci representantia in numeru, ei — sic volo sic jubeo. —

Indesiertu reflectă notariulu comunala, cumca nu este deficitu neci in bani, neci in bucate; indesiertu i chiarifică, oumea tocmai pentru unu casu legalu de substituire, procedură intrăga dă palme prescriseloru legii; dlu pretore totu le desconsideră. *)

Membrii adunati, 9 insi la numeru erau toti plugari, ér pretulu, invetitoriulu, virilistii cei de frunte ai comunei, nu crău de facia ; deci — cei de facia din nepricepera loru, la porunc'a dlu pretore, propusera pentru postulu de jude si de cassariu duoi romani si unu germanu. Dintre acestia dlu pretore substitui pe *germanulu de jude*, scindu-lu de celu mai aprigu inamicu alu notariului; éra pe unu romanu da cassariu. Astfelu s'a intemplatu suspinderea judeului si a cassariului si substituirea in loculu loru. Atât'a se scie despre motive séu cause, despre cari totu omulu cu minte sanctosă va trebui să fie convinsu, că — nu sunt cele adeverate, cele secrete !

Nu multu dupa aceast'a mersera 11 reprezentanti la dlu pretore cu rogare, ca să re-

*) Apoi — este magiaru si a invetiatu de mieu regul'a magiara : „r—d=r6, fog rá!“ — Red.

*) Adeca pentru o fictiune séu scorinatura domnească ! — Red.

*) Precum de comunu se face in comitatulu Temesiorii, si — inea in — *Bosni'a turcesca* ! — Red.

puna in oficiu pe antistii nevinovati. Dlu pretore ii primi cu — „*teremtatte!*“ *) Luă apoi cu toti protocolu, pentru că au cutediatu a remonstra in contra dispusetiunei — (Ddieul loru ! — Red.) globi pe fiacarele cu căte 3 fl. v. a, apoi i alunga din cancelaria intre cele mai aspre amenintiari. Reprezentantia astfelu intimidata, nu mai facă nisi unu pasu mai de parte, ci tacă si-si inghită necasulu. (Asiā ve trebuie ; de ce nu ati scrisu atunci, ca să vremu aretă Dietci unguresci tipulu modelului de *tiranu micu* si mare desconsideratoriu de lege ! Red.)

In lun'a lui octombrie 1873, vedetu era pre dlu pretore să'r a cas'a comunala in Hodoniu ; elu chiama naintea sa pe suspinsulu jude, Constantin Cocosiu, si in presintia antistii octroate, i facă propunere, ca să abdice de *buna voia* de postulu seu, pentru că déca nu abdice, densulu a dou'a ora va lua protocolu si asiā va cadé la o glōba de mai multe sute de florini séu si la robia. Judele de si nevinovatu in consciintia sa, ca unu neesperit, audindu de robia la varmegia, se spari, multi am de locu si subscrise protocolul de abdicare. Mane-dia chiama dlu pretore si pe cassariulu Ioanu Smolianu, i comunică resignatiunea de *buna voia* *) a judeului, si la propunerea, ca să renuncia si densulu definitivmente ; cassariulu — vrendu-nevrendu abdisi si elu si subscrise protocolul.

Dar facia de o procedura atâtua de volnică si nelegala, dechiarămu si remonstrămu solenolu cumca aceasta abdicare fortata nu o recunoscem de feliu, ci ne plangemur pentru abusulu comisulu cu noi ! —

2. *Suspinderea notariului*. In 21 iuniu 1874, notariulu comunei Petru Giurma, petrecendu famili'a sa morbosa la bâile Erculane de langa Mehadia, a facutu dlu pretore arcatare, cumca pe langa lasarea unui aduncu acasa, pentru provederea agendelor de tota diu'a, pe siese dile se indeparta dela oficiu.

Dlu pretore primindu aretarea de locu decretă suspinderea notariului si substitutul in locu-i pe notariulu comunei vecine Cnezu. Notariulu Petru Giurma la rentorceră sa din calatoria trebui să predree oficiulu substitutului notariu. Indesiertu apela densulu la superioritatea cottensă, si in urmarea acestei apelate se efektul investigație formale in causa, căci cau'a in meritul ei se facă pendiente dela raportulu ce va substerne dlu esactore cottensu despre licidatiunea cea mare efectuata in comună. In octombrie 1873, dlu esactore substerne dlu vicecomite cottensu relatiunea sa meritoria ; Dlu vicecomite transpusă acesta relatiune si cu toate actele protocalatului spre opinare. Acest'a si-facă detorintia a foră amenare, si precum scim, desavă si dechiară de nelegale toate procedură dlu pretore ; si asiā acuma erau doue opiniuni competenti in meritul causei, dar — neci acestea nu ajunsora pentru deciderea ei, ci in congregatiunea din 7 decembre 1873, totu actele cu ambele reporturi se transpusera la asiā numitulu judeului disciplinariu. Astfelu — ceea ce dlu pretore fece cu o trasura de condiciu arbitrariu, costa lueru si suferintie de ani, pona să se desfaca ! Éta lego, éta statu de securanta a dreptului !

Déca in consecintia atatoru sucituri, mai vertosu cu societile comunale, i se face imputare subscrисulu notariu, apoi pentru justificarea sa tropue să se aduca, cumca la venirea sa in comun'a Hodoniu in anulu 1868, s'a aflatu aci cea mai mare disordine — de doi ani a trebuitu intoemite societile restante dela antecesor, a trebuitu regulat catastrulu, ngeslu dora de 15 ani, completandu pesto 184 côle catastrali si statorindu evidenția posetuiilor pentru toate ramurile de dare cu asiā precisiune, in cătu vina, véda, convinge-se ori care omu de specialitate, si apoi déca nu va fi preocupat, va recunoscere, căte a facutu pentru acesta comuna subscrисulu notariu ! Spuna chiar dlu pretore : ore nu s'a convinsu si insusi despre toate aceste ? Apoi cum dlu pretore, ast'a este resplat'a si recunoscintia unui notariu de omenie ? Calumnia, batjocura, persecutiune nedreptă ? ! ! — Déca in urmarea licidatiunei a trebuitu să se facă indrep-

*) Modulu celu mai fraticesc si liberal si cultu cu carele s'au dedat domnii magiari a primi dreptele cereri ale romanilor ! — Red.

*) Da, de *buna voia*, cum dai de *buna voia*, punca — lotrului, ce ti-pune pistolulu la peptu ! — Red.

tari in societele comunale, apoi spuna dlu esactore cottensu de ce natura sunt gresielele, cari au pretinsu indreptare ? Numai si numai parerea acestuia pote să fie meritoria si decidiatoria, töte altele sunt innegrirete, apesare nedreptă.

Pana inclusivmente la anulu 1871, dlu pretore insusi a ceteiu in facia locului societile comunale, o parte a societilor de pe anulu 1872 romase, in restantia, si deea nu intrenuiā unu morbu greu de plumani, licidatiunea si societile aniloru 1872 si 1873, de multu era la esactoratul cottensu unde de altcum dejă se afla astazi töte gata spre suprarevisiune.

Licidatiunea. Candu suspinse dlu pretore pe judele si pe cassariulu comunala, foră a se fi planșu, său a fi cerutu cineva acăstă ver odata si foră a se fi convinsu mai nainte secur despre necesitatea unei operatiuni atâtua de ponderose si lunge, atunci densulu propuse celor presinti 7—8 reprezentanti, *licidatiunea* *pentru Hodoniu*. In daru reflectara reprezentantii, intr'unu obiectu, asiā de pondere, precum este o licidatiune, nu potu numai ei, minoritatea, să decidă, ci că ar tuebal consultata reprezentantia intrăga ; dlu pretore in protocolul de suspensiune a judeului si a cassariului, accentuă si motivă totu odata si necesitatea(?) unei licidatiuni este, pentru comun'a Hodoniu. Protocolul abia l'a subscrisu 5—6 reprezentanti. A trebuitu dlu pretore forte să se interesădă pentru acăstă licidatiune, deorece Dsă nu numai in scrisu ci si in persona a solicitat-o la steponirea cottensă ; a trebuitu să fie representantia sa adoveratu monstruoșa si plina de inculpări grave, de orece d'atunci in căci apararamu naintea superioritatii cottense de negrijafitorii ai comunei ! — Dlu pretore a vedutu, cumca notariulu in primavăra anului 1874 fi alaturea cu mortea si n'a avută simtiu omenescu, d'a așteptă re'ntramare lui, ci a aflatu de oportunită de improvisație comisiunei, si a o restringe numai si numai la anii, decandu este subscrisu notariu in oficiu. — Comisiunea licidante incepandu de la anulu 1868 inclusive, a licidat in töte ramurile de venite si erogate pana la finea anului 1872 — cu cea mai mare rigorositate. Subscrisulu notariu se convinse chiar din gur'a dlu vicecomite cottensu, cumca reportulu dlu esactore cottensu constatădă töte manipularea baniloru de curata si regulata. Dar ce se vedi ! dupa cedviu dlu pretore acestu rezultat, pe facia se aretă ne'ndestulat cu comisiunea, si incepit a se spectoră, că acea comisiune n'a licidat bine, căci altcum ar fi aflatu defaptu ! Va să dica, densulu caută cu ori ce pretiu, măcar pe pretiului susfetului seu — defaptu, si — inferă acuma si pe comisiune, ca si cum dens'a ar fi corupta si ar consentit cu jafitorii ! ! —

Comun'a Hodoniu in facia lumiei ne re-unisce de antisti onesti si bravi, in ochii dlu pretore suntemu jafitorii ! — Po ce baza, dupa ce date dle pretore ? ? —

Éta secretulu suspensiunei notariului, éta testimoniulu incarnatei persecutări si apesari. Cu licidatiunea nu potu trandi pe notariu ; deci se folosi — cu dreptu ori foră dreptu, de alta ocazie ! ! ! — Dar las'se-i vina o suta de comisiuni, si suntemu convinsi, că nu vor poté astă alt'a, decătu adevarata consciintiositate intră töte ! ! ! —

Acestea scim si le reportăm despre licidatiune ; judece dnii interpellanti, judece onoratulu publicu : cine este aci peccatosulu si vinovatulu ? ! —

Judece in lini'a prima — steponirea si reprezentantia cottensă, déca pe bas'a acestor faptori adoverati, este legala, este justificata — suspinderea si amovarea intregei antistie de la oficiu ! ! ! —

Apelăm la opinionea publică, apelăm la semtiu de dreptate alu steponirei si alu reprezentantiei cottense, si ceremu satisfacție. Éra pentru caracterisarea procedurei dlu pretore si in alte direptiuni, am poté enară mai multe abusuri si fapte nelegale, comise de dsa ; — noi inse credem, că dnii provocatori — nu vor fi avutu intentiunea a ne atită la acuse, ci a poftă de la noi deslucre numai asupra causei nōstre, spre justificarea nōstră ; pe dlu pretore si asiā sciindu-lu bine toti.

Petrui Giurma, notariu. Constantiu Cosciu, jude. Ioanu Smolianu, cassariu.

de alta parte apoi cuprinde sarcini, cari nu le mai pote suporta poporul si face neposibile regularea cassei statului. In urma cere respingerea proiectului, caci a perit tota increderea poporului facia de regimulu actual, care ca din adinsu, prin tota faptele sale arata, ca cercu a ruinat tier'a si poporul pentru totu de a un'a. —

Paulu Somssich se pronuncia pentru primirea proiectului din cestiu ca base la desbaterea speciale, caci de o parte fora bugetu nu pote nime guvernă si asiā se perde numai tempu, combateadu proiectul in generale, de alta parte apoi spera ca prin desbaterea speciale se va forma si in publicu o opinione chiara si acurata asupra stării finantialii. Invine inse pe regimulu actual, ca nu pasiee cu unu programu bine precisatu, prin care se se arete ca cum e possibile a se restitu ecilbriul in cass'a statului si in catu tempu; caci numai candu va pasi regimulu cu unu atare programu, numai atunci se poate apela si la semtiemetele cetatiilor de a aduce sacrificie pe altariul patriei, altu-eum inse nimene nu pote ave placere se aduca sacrificie, nescindu ca ce se va pota ajunge prin ele. De aceea cere ca regimulu actual se cerce regularea finantelor nu unilateralmente, prin introducerea de dări noue, ci mai antai prin punerea in prassa a institutiilor ce au se redice bunastarea poporului, apoi prin crutare possibile in tote rubricele speselor si numai mai pre urma prin dări noue. —

E. Simonyi se mira, ca cum de mai pote suferi regimulu actual multimea de aturi ce i se facu, — forta de a pota documenta ca-su nefundate; de aceea premite, ca ar fi bine se se proroge Diet'a pana candu s'ar compune unu guvernui nepartasiu la acesta si atari pecate.

Dupa aceste promise si-sprime dorintia de a audi din partea ministrului de finantie declaratiunea, ca ore primește elu ori nu program'a finantiale statorita in comisiunea de 21, recte in cea de 9, caci atunci s'ar pota forma o parere despre procedur'a ministrului in regularea finantelor, altu-cum nu mai scie nime ca cum se lucra.

Se dechiară apoi pentru unele economisari recomandate de Sennyei, dar. doresce se se faca atari si in bugetul comune. Peste totu inse nu doresce ca se se faca economisari peste mesura, caci acelea numai strica; asiā se pronuncia contra micsiorarii numerului si scaririi diurnelor deputatilor, de-ora-ce prin ast'a ar deva parlamentul o institutiune aristocrateca, ba chiar oligarchica, nici candu inse representante fidele alu poporului. Aci inse intona ca Diet'a nu produce fructele dorite, pentru ca se paru a nu fi toti deputatii in curat cu concepte de patriotismu si pusetiune de partita; de aci apoi arata si deduce ca partit'a deákiana sustiene regimulu actual — desi vede ca ruină tier'a — numai pentru de a pota tiené poterea in seculu seu.

Fiiudu tempulu naintatu siedint'a se redica. —

In siedint'a de sambata, la 30 ian. a. c. dupa cele formali, urma primulu obiectu alu ordinei da di: Raportul comisiunii pontru petitiuni.

La raportul comisiunii asupra cererii, de a se redică drumu de feru in direptiunea Budapest-Zimonyi, s'a nascutu o disputa mai indelungata, caci comisiunea recomanda se se avisedie la ministrul de comunicatiune pontru de a dispune preparativele necesarie si a se presentă la tempulu seu unu proiectu. Min. Zichy se pronuncia pentru acesta parere; punendu-i se inse intrebarea ca pe care tier-mure cugeta ministrul s'e se cladescă acesta linia, si chiar presupunendu-se din parte președintelui ca responsa, cas'a totusi respinsa propunerea comisiunii, carea si-o insusise si ministrul.

Asta cestiu se va desbate dupa finirea discussiunilor asupra bugetului.

La celealte petitiuni se primescu pare-riile comisiunii. —

Urma alu doilea obiectu de di: conti-nuarea desbatiei generali asupra bugetului.

E. Simonyi continua vorbirea intrerupta in siedint'a de ieri. Mai antai constata, ca deficitul nu este numai 25, ci 35 de milioane; apoi demuestra ca dările noue nu le poate

suporta poporul, de ora ce dările directe in Ungaria si asiā sunt 80%, cea ce denota, ca prin introducerea dărilor noue se vor mari numai restantele, cu atatu mai vertosu ca de toti banii cati sunt in circulatiune in Austro-Ungaria sunt numai 6 milioane, din cari pe Ungaria candu ca 2 milioane si si acestia emigra mai antai in strainetate si apoi re-in-torcu in tiéra — er spesele Ungariei se urca peste 2 mill. si asiā — daca ar fi ca se se pota plati tote cele curenti din cass'a statului, nici toti banii din tiéra nu ar ajunge. De aci ren-mada deslegarea cestiuui pentru banc'a na-tionale; apoi accentua economisariile in mai multe parti si cere rovederea conveniunilor vamali si comerciali. In urma se pronuncia contra proiectului de bugetu, caci regimulu actual nu a intreprinsu nici unu pasiu pentru a regulă finantile tierii fericesces.

Fiiudu tempulu naintatu, siedint'a se redica. —

In siedint'a de luni, 1. ianuarie a. c. dupa cele formali prezenta V. Babesiu o petitiune si plansore a comunitatii Moldova-vechia contra abusurilor si nedreptatilor caror si supusa cu ocasiunea restaurarii comunali.

Urma ordinea de di: continuarea desbaterii generali asupra bugetului pro 1875.

Au vorbitu in acesta siedintia contele M. Lonyai si min. de la comereiu G. Bartal.

Cont. M. Lonyai accentua, ca cau'a principale a disordinei si miseriei in finantiele tierii jace in imprejurarea ca dela 1869 si mai alesu de la 1870 s'au consideratu pre tare interesele sengurate celor portofoi ministeriali si inca asiā catu interesele portu-foiului ministeriale de finantie a perdutu prepondentanti'a ce se recere. Dupa aceea se pronuncia pentru denumirea si a amplioatilor municipali si apoi se apucă se arete cum ar fi de a se mediloci economisire la diurnele deputatilor, la justitia, la armata etc. Apoi intonă immultirea venitelor statului prin regularea conveniunilor vamali si comerciali, prin introducerea sistemului metricu la vinderea sarii si tabacului, dar pre langa pretiurile de pana acumă.

In urma inse se dechiară si pre langa introducerea dărilor noue de 13 mil. si pre langa acoperirea prin imprumutu nou a deficitului restante inca de 12 mil.

La fine si-dede spesiune si dorintie de a se forma partite in parlamentu din nou, pe basca de principie; de aceea apela la opositiunali, invitandu-i se abdica de la ori ce consideratiuni de opusetiune, candu este vorba de a scapă tier'a din poriclu. Astu-foliu cu mare rezerva si manifestandu o ne-incredere facia de guvern, se pronuncia pentru primirea proiectului de bugetu ca base a desbaterii speciali. —

G. Bartal se incercă a resfrango argumentele aduse contra regimulu actual si a areta, ca regimulu are programu. Recunosc ca s'au comis pana acilea multe gresiele, in tote privintiele, si intre altele si prin aceea ca facia de nationalitatii au fost guvernele si pana astadi pre indulgenti; accentua inse ca recriminările nu ajuta nemicu si de aceea mai bine se apuce cu toti de a corege cele reale din trecutu. Dupa acestea recomanda economisire in diverse direptiuni si accentua immultirea venitelor totu pre caile cele recomandara si cei ce vorbira naintea sa in acesta cestiuine.

Fiiudu tempulu naintatu siedint'a se redica. —

Clusiu, 25 ian. 1875.

(Conveniriile sociale,) impreunate cu producțiuni literarie si artistice, apoi cantulu si saltul, sunt midilocele principali, prin cari se desvoia spiritul si fantasi'a, prin cari se destepă si aprinde nobilul semtiumentu, ce dă impulsu puteriu spre inaintarea cu pasi accelerati in scientia si cultura si constitue astfelui bas'a cea mai valoroasa si secura a existentei unui popor. — „Preser'a anului nou 1875,” precum in alti ani, astufoliu si in acesta se serbă din partea junimeei si intelectirom. de aici, cu cea mai mare solemnitate. Nu fă una convenire simpla, ci unu concertu declamativu si musicale, compus din piese alese si bene esecutate, si caracterul principalu al acestei serbatori si-pastră eminenta colorea adeveratur nationalie. Dupa finirea concertului, se incepă saltul, unde repetiendu-se de mai multe ori jocurile nostre nationali, „romana” si „hatiegan'a” cu celu mai mare intusiasm se con-

tinuara pana demanetia, candu fia care duse cu sene a casa — suvenirulu unui petreceri indoitu splendide.

Publicul rom. clusianu de ambele sesse fă representat in numeru destulu de frumosu, desi unii si de asta data aretara prin brillant'a loru absentia, catu de pucinu se interesa, ca se nu dicu de ceea ce e nationalie, — dar chiar de aceea ce este lit erariu si scientificu. —

Program'a concertului fă catu se poate de bine alesa. Afara de cuventulu de deschidere si inchidere, si de salutarea anului nou la mediul noptii, se cantara de corulu vorale si resp. se declamara prin unii studinti: „Imnul national,” „Un visu,” „Un suspin” „Toatalu,” „Sté'a lui Gelu,” „Noptea de veră,” „Vocea străbunilor,” „Romanu verde ca stejarinu.” —

Inainte junime romana spre cultura si scientia, inainte intru deschoparea conosciintiei si mandriei nationali, inainte cu intreprinderi catu mai dese de atari conveniri folositorie; fii securi ca, Romanii adeverati, precum si cei iubitori de scientia — preste totu, voru urmari totu de a un'a cu placere pasii vostru si voru aplauda frumoselor vostre succese!

Unu martore incantatu.

R... in Carasius, in ian. 1875.

(Eta cum — unu carturariu din poporu, unu meseriajui chiar, in modulu seu sinceru si simplu, descrie vieti'a de astadi a poporului sub fericitorii a de patria stepanire magiara a domnilor de astadi! N'am pusti expresu numele comunei, pentru ca — epistol'a suna cătra Redactiune pentru informare privata, si — pentru ca astfelui suntemu convinsi a ilustra nu numai un'a, ci o suta de comune.) Dile Redactore! „Albina” este mangaierea poporului nostru, carele abia astepă se-i spuna invetiatoriul, bietul si de elu, cum se mai lupta ea pentru totu ce sufere nedreptate de la domni; si — vai ce multu este acesta, si intr-acest'a — totu deaun'a este poporul roman si toti cei ce i voiesc binele si se lupta pentru elu!

Seraculu invetiatoriu, elu traieste din — rabdari fripte; o bieta plata, ca si a vacariului seu acelui din urma gornicu, — apoi nici acesta nu primește, de catu dupa multu necas, dupa multa amblare si rogare — si pe la antistia, si pe la dlu protopopu si — pe la dlu jude de cercu. Cel'a nu poate; antistia nu se pleca; dlu solgabireu nu vré.

Ah, invetiatorii acesti afurisiti, numai ei de n'ar fi, apoi domnilor li-ar mai cresce anima; dar acesti diavoli totu invetitia si svatasesc poporul; ba unii au cutesarea de a-i cesti une ori din „Albina,” din isvorul acesta de veninu pentru domni!

Popii — par ca-su mai buni; dintre 10 unulu cetesce, si dintre 20 — unulu mai si spune catu ceva poporului despre cele ce a cestu, ca se intempla in lume, totu pe pelea poporului! Dar neparcele de invetiatori, nu mai au ce se roda — si ei si coptii si muerilelor, de „Albina” insa nu se lasa, si — deca unulu nu poate da cei 4 fl. la anu, apoi se punu 2-3, si aduna cu crucieriul, apoi prenumera, apoi — merge unulu pana la altul — ore pe diosu, ca si ceteasca „Albina,” apoi cu catu mai greu i-a fost a adună „cretiersu”; cu catu mai greu i-a fost drumul pan' la satul vecinu, cu atatu mai scumpe si mai sante i sunt lui cele-ce le ceteasca si — cu atatu mai cu evlavia le descopere celora — mai necagiti si mai flamendi din satu!

Dar — acestu publicu alu Al binei, ori catu se plange onorata Redactiune, ca i vinu pre slabu prenumorantii, — tare sa inmultitu in timpul mai nou.

Domne, catu seracia, domne ce suferintie, ce novoi pre capulu nostru alu tuturor! Caci — ca se mai amblamu cu manti'a in sacu, cauta se marturismu, ca — n're poporul, n'avemu nici noi, si dascalu, fie popa, fie maistru; sufre poporul, — gustam si noi amarulu! Si — de ii-ar luá dr — culu pre domni, d'apoi ca si ale loru lipso si necasuri totu a colo vinu, caci — poporul n'are de unde se li mai dă! Am risu de o sfarłoga de domni, candu l'am auditu bucurandu-se, ca — „aha, asiā i trebu Albinei, o se péra de lips'a prenumerantilor!” Apoi da, peccatosorii; „Albina” poate se sufere pentru seraci a poporului, insa — voi dora o se infloriti cu starea vostra — pentru seraci a poporului!

De candu cu anii acesti roi ai stepanirii magiare, betii omenei nostri, pentru ca se scape de esecutii cele barbare si scumpe, se bagara in detorii private, do — nu mai sciu, unde li e capulu! Apoi acuma totu nu scapa de esecutii, si inca ce mai esecutii! Li se dă cas'a si siur'a — cu unu bagatolu, asiā dicindu pre nimic'a, si inca si bietulu cosicou din spate pro d'asupra'!!

Cas'a, pretiuita cu 100-300 fl. se vinde — cu catu 5-10 fl; siur'a, pretiuita la 20-50 fl. se dă cu — 1 fl. I'sa vendutu bietului omu totu, dar — nici cheltuele nu s'au respaltit! Elu — nu mai are nemica, dar — nici celu cu esecutii a n'a cäscigatu! Adeca: am ajunsu de ne seracim unii pre altii — catu se poate mai reu; ne sfasiam unii pre altii easi lupii cei flamandi intre sine! Bat'o coriulu, domnia si politica magiara!...

Seu nu? Eea istoria d'asta tómna; am vedut-o cu ochii, nu numai eu, ci satul in-tregu. Veni unu jidau creditoru — astazi, firese insotit de esecutorul, si — duse catu i se paru destulu din bietele bucate ce gasi la omeni; veni mane altulu si luă pon' la celu din urma graunte, in catu bietii omeni remasera forta semiente si forta o buatura de pane séu de malaiu! Dar mai venira inca altii, cari luara — lana, fuior, linte, masere cartofi scl. de lasara — casele gole!

Apoi — de lucru nu-e; cäscigu nu-e: nu ni-a renumas, de catu — vai si amaru!

Ei bine, asta-e fericirea, pe care ni-o fac d'au domnii magiari la 1860 si 61, — numai se scapamu de neamtii, de finantiu, de — vame si dari mari!

Vai — reu ne-au mai pacalitii aceste domni; dar — o se vedeti, ca — s'au pacalitii si pre sine si — si-an mancatu omnia, castigandu biserică! Pace buna, pona-e lumea si pamantul, nu mai afa domnii credintia la romanu! —

La urma numai inca un'a. La noi si in preliminarul comunulu pentru 1873 si pentru 1874 s'au pusu catu 8 fl. protiul Al binei, dar — nu s'au datu nici unu finicu. Am intrebatu si intrebatu pre judele comunulu, ca — ce-e de nu aducu „Albina”? Ca mi teá, ca mi punga, pana la urma esti cu matia din sacu, ca — „Albina” e rea, ca — nu place domnilor, apoi si pre judii comunali, cari cam cu sil'a alesera pre Besanu de dreptu, ii impunge reu. Seraca lume! Aceste omeni o spunu intre sine, ca — li e rusine, dar n'au in catru, ei au asteptat de la domni multu ajutoriu, pentru alegerea lui Besanu, cari nici de nume nu-i audisera, dar — acuma se vedu reu pacaliti, precum au fost pacaliti si eu banii ce li se dedusera pentru alegere, candu colia venit esecutii a si li-luă cu sil'a!

Ei bine; dar ore si dupa atatea pati-nii grele, mai intelepti-se-va Romanulu?!

Dor va da Ddieu.

Eta, Domnule Redactore, astfelui este vieti'a poporului pre aici, vieti'a poporului roman sub fericitorii a stepanirea domnesca magiara constitutionala — de ani siepte si diumatate.

Si ore, deca va merge mai de parte totu asiā, ore omu cu minte — poate se as-tepti imbunatatiere, poate se fie cu buna cre-dintia si speranta pentru viitoru; seu ca — totu necasu si totu nevoia are se fie in veci-sorțea poporului sub stepanirea Austro-Ungariei? ?!

Imperate, fa dreptate, daca credi in Dietate! —

M....

Prilipetiu, comit. Severinu in 1 ian. 1875.

Ca membru alu comisiunei conscriitorie de alegatori, dupa ce terminară acesta operatiune in acestu tienutu alu Almasului, mi-permitu a reporta despre rezultat si despre aceea, catu de multu se interesă poporul nostru de dreptulu seu, mai ver-tosu dupa restrangerea prin legea nouă, si catu de bine el respecta pre omenei sei, despre cari este convinsu, ca i dorescu si atientescu binele. Comisiunea conscriitorie constă din 4 membri, doi alesi din partea Comitatului si doui din partea orasului liberu Caransebesiu. Acestea mergendu impreuna la locurile asemnate loru pentru inserire, prototindeni si aflatul ordin si intere-sare, in catu comisiunea ne impiedecata a potu a-si implis misiunea spre deplin a multi-mare, in scriindu din acestu cercu electoral de 2000 de alegatori. Din partea Comitatului si a preturei inca s'au facutu dispuseti-nile cele mai corespuadiatore; de abusuri si calcari de lege, precum se reporta atari de prin alte Comitate, nu s'au observat nice urma.

Nu potu retacă la acesta ocasiune por-tarea cea esemplara si demna de laudă a dloru primari si notari din fost'a Compania a Dalbosietiului, cu deosebire a dloru primari R. Budescu din Dalbosieti si Negru du Moce-siu, cari luandu in consideratiune fatigiale comisiunei si slab'a loru recompensare, s'au ingrijit u si oferit cu o adeverata ospitalitate romana traiulu vietii, precatul petrecu ea in acesta parti, pentru care ingrijire de bu-na voia, me si sentu indatorata li aduce din partea comisiunei conscriitorie reconosciu-tia si multiamita publica.

M. Blidarin, par. si ass. cons.

Carnecia, cottulu Carasius, in dec. 1874.

„Unde-i unulu, nu-i potere; unde-su doi, potere cresce si dusmanul nu sporesce.“ Acestu adeveru mare ti-cade in mente, candu cugeti, ca cum se poate templă de noi Romanii, desi suntemu forte numerosi si locu-indu cam indesatii unii langa altii, totusi noi suntemu cei ce tragemu scurt'a din mai tote afacerile nostre impreunate cu acele popora, cu cari stămu in atingere. Si nici ca s'ar poté cine-va lumină cum se poate asiā ceva, daca nu ar cunoșce slabitiunea in poporul si anume in carturari nostri, de a se lasă ace-sia sumutiat pri straini contra fratilor sei, sub deosebite prilegi

aceea noi totu de a un'a suntemu in ne-intellegere.

Un'a din cele mai poterice arme a striniloru, de a ne imparachia, se pare a fi si nesfericit'a imprejurare, ca stramosii nostri au fostu adusi in starea de a se imparti in taberele confesionali de uniti si ne-uniti, deosebite unele de altele numai prin unele forme deserte; er noi, urmatorii, avem nepreugerea a tiené ca orbulu de gardu la acesta impartire si asiá si astazi multi din noi nu potu se incete de a se uită costisii si cu ne-incredere catra fratii loru de alta confesiune, ba mai la tota ocaziea cerca a areta si poporului celui nestricatu, Ddieu scie ce deosebire intre o confesiune si cealalta. Este deci detorint'a filioru celor mai luminiati ai poporului, a cerca pe tote cale, si in specie prin influența superioritatit besericesci, de a delatură pe faptuitori atarora peccate contra vietiei noastre nationali.

De aci indemnata vinu si eu a aduce naintea publicului o fapta de acesta natura, care nu trebuie se remana nepedepisita.

In comun'a nostra sunt uniti si neuniti. S'a templatu ca la 26 nov.a.c. a reposatu o feta, a carei parinti au fost odata uniti, mai tardiu inse treceau la neunire. Feta loru fusese botezata la uniti, si nefindu ea inca majorena nu potu trece cu parintii sei la neunire. Era de 18 ani estu-tempu, candu se otari a trece la neunire, si de aceea se dechiară pentru prima data.

Intr'acea inse cade in apindere de plamani. A cerutu se se cuminece si a si rogatu pe preotulu unitu se vina la ea; acesta — desi fet'a nu avusesese tempu se se dechiară dupa tote formalitatile si asiá se treca formalmente la neunire — totusi nu voi se vina se o cuminece. Astu-feliu mori fet'a necuminecata. Veni apoi vorba la immortament. Preotulu neunitu se scusă ca elu nu poate se mormantedie fet'a, caci nu a treceau formalmente la neunire, ci a moritua ca neunita. Preotulu unitu inse, desi vedea ca nu poate se o mormente, caci nu a treceau dela unire inca delinu — totusi nu voi se o immortamente. In urma ca se scape de a fi descovertu de unu omu ca este propagatorul alu proselitismului ticalosu, se puse de dechiară, ca va immortamenta fet'a numai daca i se va platit tasseu de 9 fl 50 cr. v. a. Tat'a fetei nu avea bani si de aceea oferi preotului unitu, naintea judeului comunale, o obligatiune cu terminulu de 30 dile. Reuteata preotului unitu inse nu primi acestu ofertu si asiá denegă immortamentarea, nesupubendu-se nici roghirilor mai multoru fruntasi uniti, nici recercărilor oficiale ale judeului. Astu-feliu se mormonta fet'a ca unu aminalu, foras i se face destulu mangaiarii sufletesci de a fi cuminecata si fora de preotu.

Aceasta fapta a preotului unitu nu mai sciu cum se o numescu. O aducu inse naintea lumeni, pentru ca se o judee cei chiamati, si ca se vina si lafurechile superioritatilor besericesci ale lui, cari speru ca nu vor lasa-o nepedepsita, caci prin atari fapte poporului nostru de o parte se face a crede in Ddieu mai scie ce deosebire intre uniti si neuniti, er de alta parte perde din credint'a crestinăca si prin ast'a devine nemoral. Apoi daca si preotii vor si lasati se lucre cu stepanii dilesi pe intrecute la demoralisarea poporului nostru, nu mai sciu unde vom ajunge-o, — la bine inse nu credu.

Cei ce au urechi de auditu, se audia si se nui pregate a grigi de binele turmei incredintate pastoririi loru, delaturandu pe pastori nedemni!

Varietati.

Necrologu. Monachii manastirei Sfantului George din Banatu, cu anima duiosa facu de scire, ca prélibutul loru prepositu, archimandritul Stefanu Mihailoviciu, dupa o lunga bolire, joi in 16/28 ianuaru a. c. in etate de 62 de ani, s'a mutatu la cele eterne; er mandaria a fost petrecutu la mormantu cu pompa ce i se cuvinte, in cimitirul serbescu din Temesieru. Sunt 33 de ani, decandu mai antau am conoscutu pre acestu barbatu, la incepulturui cariorei sale, plinu de norocu si buna sperantia, er de la natura dotatu cu frumose calitati spirituali. Dar — anul 1849, facendum unelta unui episcopu foras sufletu si foras Ddieu, prin acesta a fost abatutu de la calea poporului si — ca romanu, facutu adosca amarnicu inamicu alu romaniloru.

Astfelui fie-iératulu si-a perduto basa la romani, foras ca se si o afie la serbi, si elu a reposatu cu anima franta; dar a reposatu in caintia si cautandu urmele perdute la aisi. *Fie-i tierentia usiora!*

(*„Unu fiu alu nativunei si bisericiei romane,*) foras a se numi si cu numele seu celu lumescu, ni tramite din Caransebesiu o planșore si tanguire in contra unui preotu, T... din C..., peotru ca acesta in diu'a de ajunu, ar fi facutu servitiulu cu sautirea casei la unu ovreu, cu numele Solomon, negotiatoriu si arendatore acolo, despre care ni se spune, ca ar fi sarutatu icon'a santa si ca ar fi poftitul ca preotulu se vina si la bobotădia si la diu'a crucii, cea-ce preotulu era gata a face, dar poporul indignat l'ar fi impiedecat! Fiului

natiunii si bisericii asta procederea preotului romanu de o calcare de lege si unu scandalu mare. Noi — nu. Dece ovrei asta mangaiere religionaria in datenele noastre sante bisericesci, apoi — de ce preotii nostri se nu-i faca partasi de acelea?... numai cătă preotii totu o data se-i inveti, ca — se recere creditint'a er creditint'a *fora de fapte crestinescii* — nu ajuta nemic'a. Deci se-i inveti pre ovrei la fapte crescentes facia do poporulu nostru.

Respusuri:

Dlui T. R. in Zs: Am primitu rest. de 8 fl. pe 1874 si ne invioiu a Vi dă cu 6 fl. —

Dlui L. D. in P: Nu ti s'a speditu cele 7 portrete — simplu pentru ca epistol'a spusease intre cele de prenumerituni, er dta nu mai reclamasi. Noi insa ni-am lasatu pentru atari casuri in rezerva ceteva sute de portrete si — dominec'a trecuta ti spederam de locu.

Dlui I. V. in R-b: A eschide pe invet.

scolei conf. din sindicul par. — este a-lu declară de n e d e m u n d e i n v e t a t o r a!

Dar aci nu poate fi trebuinte de o opinie motiva-

in cutare diuariu, ci — este simplu a reclamă la forulu competente bisericescu.

Publicatii tacsabili.

Concursu

La statiunea invetatorescă vacanta din comuna Gavosdia, in protop. Lugosului, se deschide concursu, cu terminu de *sieș septembrii* dela prim'a publicare in „Albina.”

Emolumintele sunt: 300 fl v. a. salariu anualu, 3 jugere de pamantu aratoriu, 10 stangeni de lemn, din cari are a se incaldu si scola, si cortelu liberu cu gradina de unu jugeru.

Concurrentii au a-si adresă reurcele loru timbrate si instruite in intiesul statutului org. cätra On. sindicu parochialu gr. or. din Gavosdia si a le tramite dlui protop. G. Pesteanu in Lugos.

Gavosdia, 15 ianuaru 1875.

In contilegere cu Dlu protopopu tractualu 1—3. Comitetulu parochialu.

Concursu.

Prin decisiunea consistoriala din 31 augustu a. tr. nr. 650/B, nimicindu-se alegarea de preotu pentru parochia vacanta din comun'a Bucovet'u, in protopresbiteratul Fagelului, spre reintregirea acestei parochii se scrie de nou concursu.

Emolumintele sunt:

Una sesiune de 24 jugere de pamantu, birulu de la 140 de case si stola indatinata.

Doritorii de a ocupă aceasta parochia sunt avisati, reurceleloru adjuseste conform statutului organicu si ordinatunei cons. din 3 maiu 1873, nr. 499.B, si adresate comitetulu parochialu din Bucovet'u, se le transmite la Comisiu parochialu, denumitul ad hoc, asesorulu si preotulu Michaelu Pocheanu in Lugosiu, in restimpu de 3 septembri, computata dela prim'a publicare a concursului presentu.

Alegerea se va tiené dominica in 23 februariu cal. v. a. c.

Caransebesiu, in 20 ianuaru 1875.

1—3 Consistoriu diecesanu.

Concursu

Pentru vacant'a parochia din comun'a Icloda, cottulu T-misiului, protopresbiteratul Jebelului, se scrie concursu pana in 16 februariu 1875.

Emolumintele sunt: una sesiune parochiala, stol'a dela 85 de case dupa usul vechiu, insa fara biru. Doritorii de a ocupă aceasta parochia au a-si tramite reurcele instruite cu tote documintele recerute in sensu statutului org. si adresate comitetului parochialu, la Dlu prototru alu Jebelului Ale sandru Ioanovicu, in Zeebel.

In contilegere cu comitetulu parochialu,

Icloda in 16 ian. 1975.

Alesandru Ioanovicu, protopopu.

Citatiune edictala.

Georgiu Varissianu, recte Marianu, din Lugosiu, cottulu Carasiului in Ungaria, carele de mai multi ani a parasitul cu necredint'a pre leginit'a sa socia Susana, foras de a se scri loculu unde se asta: se citidea prin acest'a oficio, a se infaciosi si inaintea scaunului protopresbiteral gr. or. alu Lugosiului, ca inaintea forului matrimoniale de f. instantia, in termiu de unu anu si una diuia, la din contra si fora de densulu se va urmă dupa lega, decidendum asupra cerutei totale deslegari a matrimoniu dintrę densulu si scifa sa.

Din siedint'a scaunului protopresbiteral gr. or. tienuta in Lugosiu in 17 decembre 1874.

1—3 G. Pesteanu mp. protopopu.

Starea fondurilor,

comune dieceselor Aradu si Caransebesiu, administrate prin Epitropfa provisoria din Aradu, la 31 decembrie 1874 st. n.

I. Fondul bisericescu nealienabil:

a) Restulu cassei de la 31 dec. 1874 in bani gata	fl. 3.378.83½
Capitalu elocatu spre fruptificare la casse de pastrare	" 62.806.19
Interesele acestui capitalu elocatu de la 1. iuliu pana la 31 decembrie 1874	" 2.711.50
Laolalta	" 68.896.52½
b) papire de valoare, in obligatiuni rurale in valoare nom.	" 26.250—
c) mobilie si rechisite, dupa consecnarea constatata	" 454.49
d) obligatiuni private dela 185 debitori	" 268.526.48
e) anticipatiune pentru improcesuare	" 90.—
Laolalta	" 364.217.49½

Din sum'a de 364.217 fl. 49½ se detrage ca pasiva:

Cautiunea retinuta de la 6 debitori	" 125—
Restulu unei obligatiuni intercalante retinuta	" 120—
Capitalu din fondul seminarialu, depusu comunu in lib. fond. bisericescu	" 130.14½
Interesele acestorui fl. 130.14 pe ½ anu	" 3.90
Laolalta	" 379.04½
Remane	" 363.838.45½

II. Fondul scolare generale:

(Consta din: fondul scolare cu Auct'a 10 percentuale laolalta; fond. pentru edificiu; fond. de pensiune; fond. „Balla“ de stipendiu, si fond. convictualu aradanu.)

a) Restulu cassei la 31 decembre 1874 in bani gata	" 171.05
Capitalu elocatu la casse de pastrare	" 9.347.39
Interesele acestui capitalu elocatu de la 1. iuliu pana la 31 decembrie 1874	" 251.21
Laolalta	" 9.769.65
b) Papire de valoare in obligatiuni de statu	" 14.800—
c) Obligatiuni private dela 92 debitori	" 54.146—
d) Obligatiuni din restanti'a „auctei“ dela 27 comune	" 3.461.10
e) Restant'a „Auctei“ pana la 31 dec. 1874, dela 500 comune	" 40.400.80½
Laolalta	" 122.577.55½

In activa se computa inca: restanti'a auctei scolare ne-impartite inca definitivante intre romani si serbi; restanti'a tasului alu III-lea preparandialu; diumetate din pretensiunile dubioasa si anticipatiuni pentru procese, in fine interesele restanti.

III. Fondul seminariale „Rajacsics“:

a) Restulu cassei la 31 Decembrie 1874	" 8—
Capitalu elocatu comunu in fond. biseric.	" 130.14½
Interesele acestui capitalu pe ½ anu	" 3.90
Capitalu elocatu cu interesele laolata	" 46.53
b) obligatiuni private dela 8 debitori	" 2.000—
Laolalta	" 2.188.57½

Resumat:

I. Fondul biseric
